

Plenum

Tisdag 15.11.2016 kl. 13.59—20.15

10. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder

Regeringens proposition RP 156/2016 rd

Utskottets betänkande MiUB 13/2016 rd

Andra behandlingen

Talman Maria Lohela: Ärende 10 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu antas eller förkastas.

Debatt

18.16 **Susanna Huovinen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä valiokunnan mietinnön pohjalla olevassa lakiesityksessä esitetään siis säädettäväksi lakia asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Avustuksilla on tarkoitus parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kotona asumiseen, ja näin edistettäisiin siis asuinrakennuskannan esteettömyyttä, ja nämä ovat oikein hyviä tavoitteita.

On kuitenkin huomattava, että tähän sisältyy se huononnuks, että avustusten piiristä tul-taisiin tällä esityksellä poistamaan sellaisia avustuksia, jotka ehdotuksen mukaan eivät enää olisi ajankohtaisia tai tarkoituksenmukaisia, ja näihin sisältyvät myöskin terveyshai-tta-avustukset ja rakennusten energiakorjausten avustukset. Meidän valiokuntakäsittelyssämme vähemmistöön jääneiden mielestä perustelut näiden avustusmuotojen poistami-sesta ovat aika kevyet. Erityisesti terveyshaitta-avustuksen kohdalla puuttuu kokonaan ar-viointi vaikutuksista avustusten tarpeessa olevien tilanteeseen ja pohdinta siitä, miten he pääsevät tilanteessaan eteenpäin, jos tämä kyseinen avustus poistetaan. Esimerkiksi sosiaa-li- ja terveysministeriö on vastustanut lainmuutoksen lausuntovaiheessa terveyshaitta-av-ustuksen poistamista ja esittänyt, että poistamisen sijaan kyseistä avustusmuotoa kehitett-äisiin ympäristöministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä. Ja tässä va-liokunnan enemmistön mietinnössäkkin todetaan, että jonkinlainen järjestelmä pitäisi olla — jos ei tämä nykyinen, niin kuitenkin jokin järjestelmä pitäisi kehittää, niin että voitaisiin avustaa näitä kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevia ihmisiä, jotka ovat esimerkiksi sai-rastuneet kotinsa home- tai kosteusvauriosta ja joutuneet sellaiseen tilanteeseen, että eivät oikeastaan pysty asumaan siellä kotona mutta eivät saa myöskään tätä kotiaan kaupaksi, koska arvo on romahtanut.

Puhemies! Niinpä olemme ehdottamassa tässä käsittelyssä lausumaa, joka kuuluisi seu-raavasti: "Eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa välittömästi poistettavaksi esitettä-vien terveyshaitta- ja energia-avustusten kehittämiseen tähtäävän valmistelutyön niin, että laki uudistetuista terveyshaitta- ja energia-avustuksista tulee voimaan samaan aikaan kä-sittelyssä olevan esityksen kanssa."

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

18.18 **Silvia Modig vas:** Arvoisa rouva puhemies! Tätä nykyistä avustusjärjestelmää on kritisoitu vaikeaselkoiseksi ja sen vaikuttavuutta on pidetty heikkona, ja tämä varmaan osaltaan on perusteltu näkemys. Mutta ratkaisu ei ole lakkauttaa terveyshaitta-avustusta ja energiakorjausten avustusta — päinvastoin, näitä tulisi kehittää, kuten sosiaali- ja terveysministeriö on terveyshaitta-avustuksen osalta esittänyt.

Terveyshaitasta sairastunut, homeisen talon omistaja on kyllä todella epätoivoisessa tilanteessa. Homeongelma on terveyden lisäksi romahduttanut talon arvon, joten se, että voisi oman kotinsa korjata terveelliseksi, on mahdotonta, koska vakuusarvo on homeongelman myötä mennyt. Tällaiselle henkilölle tällainen avustus voi olla ainoa keino päästä ulos tästä taloudellisesta umpikujasta. Toivon todellakin, että tähän löydetään, jos tämä nyt hylätään, joku muu tehokas tukimuoto, koska homeongelma on valitettavasti aivan liian yleinen ongelma Suomessa.

Energia-avustus taas on osaltaan keino vastata ilmastonmuutokseen. Suomalaisten ilmastovaikutuksen aiheuttajat ovat asuminen, liikenne ja ruoka, ja toimivalla energiaremonttiavustuksella voidaan edistää asumisen energiatehokkuutta ja sen kautta vähentää kasvihuonepäästöjä, ja siksi kannatan edustaja Huovisen tekemää esitystä ja lausumaa.

18.20 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Heti aluksi haluan kannattaa edustaja Huovisen lausumaa.

Pidän tätä aika suurena puutteena, että näin merkittävä asia jostain syystä, jota ei edes perustella tässä mitenkään, on päätetty poistaa näistä avustuskohteista, mikä oli oikeastaan aika merkittävä tekijä sille, että monessa talossa käynnistettiin remontteja.

Eräs toinen kohta, johon haluan tässä ihan erityisesti kiinnittää huomiota, on se, että kun koko tässä uudistuksessa on iso painopiste esteettömyydellä, niin samalla kun tätä hakemismenettelyä kehitetään ja parannetaan ja sujuvoitetaan, niin sitten tässä on tapahtunut joitakin sellaisia asioita, joihin ei ole kiinnitetty huomiota, vaikka ne on itse asiassa täällä tekstissä mainittu.

Täällä todetaan muun muassa näin: "Asuinrakennusten esteettömyydellä on periaatepäätöksen mukaan suuri merkitys iäkkäiden kotona asumisen mahdollistajana. Esteelliset rakennukset ja lähiympäristöt heikentävät iäkkäiden arjessa selviytymistä ja lisäävät tapaturmia." — Siis esteelliset rakennukset. Sitten sanotaan näin: "Vanhojen kerrostalojen suurimmat haasteet esteettömyyden kannalta liittyvät periaatepäätöksen mukaan hissien puuteseen tai olemassa olevien hissien pieneen kokoon."

Tämä hissien pieni koko on itse asiassa erittäin suuri esteettömyystekijä. Nyt tässä on kokonaan jätetty huomiotta sellainen tosiseikka, että meillä on 60- ja 70-luvun alussa rakennettuja kerrostaloja, joissa oli erittäin pieniä hissejä, joihin on lähes mahdotonta rollaattorin kanssa mahtua. Sen lisäksi ne ovat vielä tällaisia puolikerroshissejä, joissa siihen kerrokseen, josta varsinainen sisäänkäynti kerrostaloon tapahtuu, ei hissillä edes pääse vaan joutuu menemään puoli kerrosta portaita pitkin. Nyt tähän tarjotaan sitten tämmöistä porrasseinäissimallia ikään kuin vastaukseksi. Mutta se ei välttämättä helpota sitä tilannetta ollenkaan, kun sen rollaattorin kanssa ei mahdu sinne hissiin ja joutuu olemaan selkä ovea vasten siellä hississä, jos sinne ylipäätänsä mahtuu.

Tästä olin yhteydessä ministeriöön viime vuoden puolella ja myös ARAan ja selitin hyvin juurta jaksain tätä tilannetta. Sen takia ihmetykseni on vielä suurempi: kun itse tekstissä todetaan nämä pienet kerrostalohissit, niin tähän avustusohjelmaan ei ole sisällytetty niitä. Se olisi ollut erityisen helppoa laittaa tähän, lisätä. Kun näiden avustusten kohteena

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

ovat jälkiasennushissit, niin olisi voinut sitten laittaa, että myös esteettömyyttä poistavien vanhojen hissien päivittämiseen olisi voinut hakea tätä avustusta.

Valitettavasti itselleni kävi niin hassusti, että huomasin tämän esityksen vasta tänään. Olisin halunnut tehdä tähän ponnin, mutta se olisi pitänyt jättää ennen kello 12:ta, joten kävi tällainen lapsus. Mutta toivon, että tähän voitaisiin asetuksella tai jollain muulla tavalla nyt nopeasti saada korjaus, koska näitä taloja on todella paljon. Monet iäkkäät ihmiset joutuvat muuttamaan palvelutaloon, vaikka muuten voisivat asua omassa asunnossaan, koska tämä liikkuminen tulee heille mahdottomaksi. Kun tämän lakiuudistuksen tarkoitus on ollut nimenomaan se, että mahdollisimman moni voisi asua kotona, niin itse asiassa tämä pieni asia on aika iso asia sitten loppujen lopuksi.

Arvoisa puhemies! Toivon, että jos joku ministeriöstä tästä puheesta referaattia saa, niin tähän sitten voitaisiin tarttua.

18.24 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Esteettömyys on merkittävä asia, ja tässä on erittäin tärkeää huomioida ilman esteettömyys eli homeongelmat, jotka koskettavat — on arvioitu — lähes 800 000:ta suomalaista, ja lapsia ja koululaisia heistä on arviolta 250 000. Tätä ajatellen on ollut jotenkin pöyristyttävää huomata, että näitä terveyshaitta-avustuksia oltaisiin todellakin poistamassa sieltä. Oikeastaan en voi ajatella muuta kuin että tässä olisi käynyt jonkinlainen lapsus, mutta missään nimessä näitä terveyshaitta-avustuksia ei saa poistaa. Ne eivät saa poistua, niin kuin suunniteltu on, ja kannatan sen takia esitettyä pontta ja toivon, että se otetaan huomioon. Tämä on todella tärkeä asia.

18.25 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Laukkanen nosti esille tämän hissiasian, ja se oli kyllä ihan hyvä huomio. Valiokuntakuulemisessa tämä näkökulma ei, ainakaan oman muistini mukaan, noussut esiin. Hisseistä puhuttiin — mutta se oli uusista hisseistä ja sitten niistä prosenteista ja näin pois päin — ja siitä, kenelle se tuki menee, eli tässä tapauksessa taloyhtiölle ja sitä kautta sitten asukkaille. Huomio oli ilmeisen oikea. Tietysti voi nyt kysyä, miten siellä kuulemisessa sitten on oltu hereillä, vammaisjärjestöt jo lainvalmisteluvaiheessa ja tässä valiokuntavaiheessa. En tiedä, miten on tapahtunut.

Edustajat Huovinen, Modig ja Tanus kiinnittivät huomiota terveyshaitta-avustukseen. Siitä keskusteltiin, ja se tuli tietoon, ja lakiesityksessä sanotaan, että se poistuu — se on totta. Fakta on tietysti se, että avustusta ei ole myönnetty enää muutama vuoteen, eli on se nyt laissa tai ei, niin käytännössä sitä ei ole myönnetty, kun rahaa ei ole talousarviossa ollut. Se todellinen tarve sitten, jos asia haluttaisiin ratkaista ikään kuin rahalla, on niin valtava, että siihen eivät tässä taloudellisessa tilanteessa riitä kyllä valtion rahat — tai sitten niiden ehtojen pitäisi olla niin tiukat, että siinä rajataan merkittävä osa ulkopuolelle. En mitenkään halua väheksyä tämän merkitystä, mutta tämä ikään kuin tunnelmana siitä, mitä valiokunnassa keskusteltiin ja kuultiin.

18.27 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Itse en ole tuossa valiokunnassa ollut, mutta perehdyin näihin asiakirjoihin ja jo tuosta edustaja Kiurun äskeisestä puheenvuorosta sainkin joitain vastauksia.

Tosiaan, meillä varmasti on aika mittava määrä homeongelmaisia omistusasuntoja, mutta yksi ongelma on myös se, mistä eräs rouva tuli minulle eräässä toritapahtumassa kertoamaan: Hän ei löydä sopivaa vuokra-asuntoa. Hän ei voi tehdä niin lyhyttä vuokrasopimusta, että kukaan ottaisi hänet koeasumaan. Hän oli nimittäin sairastunut hometalon jäljiltä, ja

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

hän ei pystynyt elämään oikeastaan enää kuin sellaisessa tyyppillisessä vanhassa hirsitalossa. Se on tosi vaikea tilanne, koska meillä on rakennusjärjestykset nykyisin sellaiset, että pitää rakentaa tiivistä rakentamista ja koneellista ilmastointia, ja hän sanoi, että hän on niin yliherkistynyt, että hän ei voi sellaisessa enää asua. Meillä on tällaisia ongelmia, ja nämä ovat tosi vakavia. Se on ihan hirveätä, jos ei voi oikein missään asua.

Oikeastaan Kiuru toi esille tuon asian, joka minua hämmästytti tässä, kun luin tätä valiokunnan mietintöä: täällä on todettu, että avustuksia ei valtion talousarviossa ole usean vuoden ajan voitu käyttää, koska se on ollut niin rajattu, että siellä ei ole ollut varoja. Olisin oikeastaan tarkistanut — Kiuru nyt ei ole täällä ministeri — ihan mielelläni sen, onko tilanne siis se, että kun tämä poistuu nyt, niin määrärahoja ei ole ollut myöntää vuodesta 2014, kun tämä on edellisen hallituksen aikana alkanut. Ymmärsinkö oikein tästä teidän puheenvuorostanne vai väärin?

18.29 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Ensin haluaisin korjata, että haluan kannattaa vastalauseen lausumaehdotusta, mikä oli edustaja Huovisen esittämänä ja täällä paperissa esitettyinä.

Sitten haluaisin sanoa, että todella on arvioitu, että tämä korjaustarve olisi semmoinen 1—1,5 miljardia, mitä tarvittaisiin home- ja ilmaongelmista kärsivien rakennusten korjaamiseen tai uudelleenrakentamiseen. Se on valtava summa, missä kunnat ja kaupungit eivät todella yksin pärjää, ja jostakin tähän olisi joka tapauksessa löydettävä avustuksia myös valtiovallan taholta. Me ajattelemme, että 1—1,5 miljardia on valtavan iso summa, mutta toisaalta kun ruvetaan vertaamaan, mikä on se inhimillinen kärsimys, se inhimillinen tuska, niin se on kyllä valtava. Jos ajatellaan, niin voi olla ihmisiä, jotka lähtevät muuttamaan asuntoa, ja kun he etsivät, käyvät asuntoesittelyissä, niin kun siellä on muutaman minuutin ajan, on pakko lähteä pois, kun siellä on homeongelmaa. Näin joku on voinut joutua kiertämään ehkä kymmeniäkin paikkoja ennen kuin toteaa, että tämä on todella terve ja täällä voi hengittää ja asua normaalisti. Eli inhimillinen kärsimys, menetetyt työpäivät, työviikot, työkuukaudet ja se tutkimusprosessi, lääkärissäjuoksemisprosessit ja kaikki nämä, jos me rupeamme ynnäämään. Tästä ongelmasta kärsivät hyvin nuoret, pienet lapset ja koululaiset, keski-ikäiset, työikäiset mutta myös ikäihmiset, ja jos näille kaikille laitetaan euromääräistä hintaa, niin ajattelen kyllä, että se on moninkertaisesti tuon 1,5 miljardin euron hinta, ja siihen vielä päälle se inhimillinen kärsimys. Elikkä tämä on todella iso ongelma, se on kallis ongelma, mutta siihen täytyy löytyä ratkaisu. Sen vuoksi myös näitä terveyshaittaperusteisia avustuksia ja varoja niihin on löydettävä.

18.31 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on ollut erittäin hyviä puheenvuoroja, ja toivonkin, että jos tuohon äskeiseen puheenvuorooni liittyen jollakin on erityistä ymmärrystä, miten sitä asiaa voisi nopeasti edistää, niin otan kaiken neuvon siinä mielelläni vastaan.

Vielä tuen laajuudesta: Sitä oli tarpeetonta supistaa. Olisi voinut vaikka pienentää niitä avustusprosentteja, säilyttää sen laajuuden, koska usein on niin, että on se avustus sitten 35 tai 40 prosenttia, se ei ole enää niin oleellista, koska se toimii ikään kuin sellaisena laukaisevana mekanismina, että halutaan tehdä se korjaus. Nyt näissä terveyshaitta-asioissa on niin, että vanhoissa taloissa asbestiongelmat ovat nousseet aivan erityisellä tavalla, kun suojattujen putkien pinnat repeilevät ja asbestit valuvat pitkin käytäviä ja leviävät sieltä sitten siihen koneelliseen ilmastointiin, joka taloyhtiöissä on. Huono ilmanvaihto johtaa mo-

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

nenlaisiin ongelmiin, ja silloin kun näitä remontteja tehdään, niin usein tehdään sitten perustavaa laatua olevaa työtä, jossa asbestit poistetaan ja ilmanvaihtolaitteistot uusitaan, ja niillä on valtavat terveysvaikutukset.

En ymmärrä, mikä oli nyt ministeriön ajatus tässä, että nämä piti poistaa tästä. Erittäin surullista.

18.32 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tämä edustaja Laukkasen huomio hisseistä ja niiden todellisesta esteettömyydestä on todella tärkeä ja oikea. Ehkä edustaja Laukkanen tekee siitä lakialoitteen, jos ei ministeri sitä muuten voi ottaa työn alle.

Mutta sitten tämä terveyshaitta-avustus. Se on käsittääkseni juuri näin, niin kuin edustaja Kiuru sanoi, että sitä ei ole myönnetty sitten, oliko se, 2014 jälkeen, siihen ei ole myönnetty määrärahaa, mutta nyt ei ole enää mitään, mihin edes myöntää määrärahaa. Eli ei sitä olisi pitänyt poistaa, vaan — niin kuin sosiaali- ja terveysministeriö sanoi — kehittää avustuksen muotoa tehokkaammaksi ja vaikuttavammaksi.

Homeongelmahan on aivan valtava. Tämähän ei ole pelkästään yksityisten ihmisten yksityisessä omistuksessa olevissa kiinteistöissä vaan myös julkisissa rakennuksissa. Tämä on valtava ongelma Suomessa, eikä mikään rahasumma tule riittämään missään korjaavan avustuksen muodossa ratkaisemaan tätä, koska valitettavasti näitä sairaita rakennuksia syntyy edelleen, koko ajan. Tämä ei valitettavasti ole mikään, että tiettyä ajanjaksona, tiettyinä vuosina rakennusmääräykset eivät olleet kohdillaan ja sen takia syntyi tämmöistä sairasta kantaa, vaan sitä syntyy edelleen. Toki tämä ongelma on nyt tunnistettu. Viime kaudellahan tehtiin hometalkoita. Sääli, että tämä hallitus ei halua jatkaa niitä. Tämä ongelma on tunnistettu, rakennusmääräyksiä on tarkennettu, mutta se ei edelleenkaan ole kohdillaan. Meidän on pakko oppia kokonaisuudessaan rakentamaan uudestaan ja rakentamaan paremmin, ja se tarkoittaa nimenomaan sitä, että meidän on ymmärrettävä, että hirsi on itsessään erittäin hyvä rakennusmateriaali. Meidän ei tarvitse vaatia niin monia erilaisia rakennuspintoja saadaksemme energiatehokkuutta tai saadaksemme uutta hyvää kantaa syntymään, vaan kyllä ne vanhat hirsitalot seisovat edelleen aika terveinä ja hyvinvoina, ja ennemmin meidän pitää palata takaisin siihen. Mutta se ei liity pelkästään rakennusmääräyksiin, vaan se liittyy myös pitkiin alihankkijaketjuihin ja vastuuketjuun siitä rakentamisesta.

18.34 Susanna Huovinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Hieman silmäilin noita valiokunnassa kuultuja asiantuntijalausuntoja, jotta pystyisin vastaamaan tähän kysymykseen siitä, miksi nyt on tämä terveyshaitta-avustus päätetty tästä kokonaisuudesta nyysyä pois. Tässähän nyt todetaan, esimerkiksi ympäristöministeriön ja ARAn lausunnoissa, että tämä järjestelmä on koettu hyvin vaikeaselkoiseksi. Tässä on ollut alun perin kuusi erilaista muotoa, joilla tästä potista on tuettu niin terveyshaitta-asioita kuin hissiasioita kuin sitten vielä energia-avustustakin, eli se on ollut liian epäselvä ilmeisesti myös ministeriön ja ARAn näkökulmasta.

Mutta minä haluan nyt siteerata sosiaali- ja terveysministeriötä, joka on tästä asiasta lausunut seuraavalla tavalla: "Avustusmuotoa ei pidetä enää ajankohtaisena ja tarkoituksenmukaisena. Järjestelmän vaikuttavuus on ollut vähäinen, ja avustusjärjestelmä on ollut hankala." Sitten jatkuu hetken päästä: "Järjestelmän vaikuttavuuteen on vaikuttanut erityisesti se, että ARA ei ole näitä avustuksia myöntänyt. Sosiaali- ja terveysministeriön saamien tietojen mukaan avustusten myöntämiskynnys on koettu kohtuuttoman tiukaksi, eikä

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

viime vuosina ARA ole myöntänyt avustuksia lainkaan. Järjestelmään liittyvät vaikeudet eivät voi olla syynä sille, että avuntarpeessa olevat jätetään täysin avustusten ulkopuolelle. Johtopäätöksen avustukseen liittyvistä hankaluuksista tulisi olla se, että järjestelmää kehitetään nykyistä toimivammaksi eikä vain poistettaisi sitä." Enpä voisi olla oman entisen ministeriöni kanssa enempää samaa mieltä. Tämä on minusta asiapuhetta. Pelkään pahoin, että hallitus joutuu tämän asian tavalla tai toisella ottamaan sitten muutoin esille, koska niin kuin täällä lukuisassa joukossa puheenvuoroja on kerrottu, (Puhemies koputtaa) home- ja kosteusongelmat valitettavasti eivät ole katoava luonnonvara.

18.37 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! Tässä on ollut paljon hyviä puheenvuoroja. Halusin vain lyhyesti muistuttaa siitä, että myös kotikunnissa ja -kaupungeissa me pystymme tekemään paljon tämän asian eteen. Me olemme Vaasassa päättäneet ottaa esteettömyyden osaksi kaupunkikuvaa, ja siitä olemme saaneet palkintoja myös eurooppalaisella tasolla. Viimeksi eilen päätimme, että kunnan hissivavustuksiin varattua rahaa voidaan käyttää myös muihin esteettömyyttä edistäviin investointeihin.

Så det finns mycket vi kan göra också på hemmaplan förutom i denna sal.

18.37 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Tästä terveyshaitta-avustuksesta ja sen käsittelystä: Todellakin STM:n lausunto, niin kuin edustaja Huovinen kertoi, oli sangen selkeä, joku voisi sanoa jopa jyrkkä, mutta varmasti omalla tavallaan aivan aiheellinen. Aiheellisuus näkyy kyllä tässä ympäristövaliokunnan mietinnössä. Tässä todetaan, että valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää mahdollisimman nopeasti korvaavan ratkaisuvaihtoehdon oikea-aikaisen ja tehokkaan tukimuodon luomiseksi sisäilmasta sairastuneiden vaikeampien tilanteiden helpottamiseksi. Eli tarve nähdään, mutta se korjaushaitta-avustus, niin kuin tässä nyt tuli ilmi, ilmeisesti ei siinä muodossa ollut se paras keino, koska niin kuin sanoitte myös, siellä on monimutkaisuutta, vaikeaselkoisuutta, varmaan myös tulee tämmöisiä näyttökysymyksiä ynnä muita ongelmia, vakuutusyhtiöt ynnä muut sitten, jotka saattavat olla mukana. Voisin kuvitella, että ne vain ovat tehneet siitä asiasta niin mutkikkaan ja sitten tietysti nämä taloudelliset reunaehdot. Mutta edelleenkin valiokuntakin toteaa, että ongelma on olemassa, siihen pitää löytää ratkaisu. Tässä hallituksen esityksessä sitä ratkaisua ei tähän kyseiseen kohtaan ole löydetty mutta viesti on nyt kyllä tässä mietinnössä esitetty, että syytä on pohtia, koska ongelma on olemassa ja kaikki me sen tunnistamme.

18.39 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Kiurua siitä, että vähän avasitte tätä. Itse jäin miettimään, kun kuuntelin tässä edustaja Modigia ja sitten kun kerroin tästä tapaamastani rouvasta, että tässä oikeastaan voisi lähettää vielä sitten lisäterveisiä ministerille ja hallitukselle siitä, että nyt kun tätä lähdetään kehittämään ja pikaisesti ratkaistaan joku uusi, tehokas tukimuoto sisäilmasta sairastuneille henkilöille, niin voisi miettiä esimerkiksi juuri sitä rakennusjärjestyspuolella, että meillä, jos katsoo professori Panu Kailan kirjoituksia, hänhän puhuu aina näitten hirsitalojen ja hengittävien talojen puolesta ja koneellista ilmastointia vastaan, että se terve talo on se vanha talo. Se ei ole aina se energiatehokkain, mutta nämä meidän pullotalot alkavat olla sellaisia, että ne eivät välttämättä ole enää meidän sisäilmalle hyväksi. Voisi juuri huomioda tämänkin, että kun on sitten ihmisiä, jotka eivät voi enää tämän tyyppisissä asunnoissa asua sairastuttuaan home-

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

asioiden vuoksi, niin me voisimme miettiä tässä yhteydessä, voisiko tämmöisiäkin rakentaa, koska niitä vanhoja taloja ei ole mittaamattomasti enää tarjolla, ne on oikeastaan aikojen saatossa purettu ja ne, ketkä ovat niitä kunnostaneet, eivät niistä varmaan enää luovu, niissä on hyvä olla ja elää.

18.40 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Kun tässä nyt hallituspuolueiden jäsenet ovat valmiita viemään hallituksellensa terveisiä, niin nyt voisi puuttua jo näihin lakiesityksiin, mitä tällä hetkellä meille tulee energiatehokkuudesta ja rakentamisesta. Pidän erittäin kannatettavana, että hallitus haluaa edistää puurakentamista. Mutta juuri niin kuin te sanoitte, Panu Kailaa ei turhaan kutsuta talotohtoriksi. Jos me mietimme energiatehokkuutta rakennuksilla, niin itse minä kyllä ajattelen, että meidän pitää miettiä koko elinkaarta, ei sitä, miten energiatehokkuus lasketaan seuraavan kymmenen vuoden aikana, jolloin varmasti uusi pakettitalo koneellisella ilmastoinnilla, passiivienergiatalo tai lähes nollaenergiatalo kymmenen vuoden säteellä on energiatehokkaampi kuin vanha hirsitalo, mutta kun se vanha hirsitalo seisoo siellä 200 vuotta, niin jos me katsomme sitä koko elinkaarta, kun se toinen on jo moneen kertaan homehtunut ja purettu siinä vaiheessa, niin kyllä se hirsitalo myös pärjää energiatehokkuusmittareissa. Mutta tämä onkin se tärkein nyt, kun me teemme tätä lähes nollaenergiatalolainsäädäntöä, että siinä tulee tämä elinkaariajattelu mukaan, jotta ne ihan oikeat materiaalit ovat vertailukelpoisia niissä arvoissa ja niissä luvuisissa, minkä mukaan ne pitää laskea.

18.42 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Nyt mentiin jo vähän seuraavaan hallituksen esitykseen, mutta on samaa ongelmavyöhytiä tai asiaa. Eli tämä lähes nollaenergiarakentaminenhan, joka on valiokunnassa käsiteltävänä, on EU-direktiiveistä tuleva, meidän on se pakko tehdä. Jos emme sitä tee, niin sanktiot tulee, eli... (Leena Meri: Missä EU, siellä ongelma!) — No, me teemme sen nyt joka tapauksessa, koska 90-luvun puolivälissä on näin äänestetty, mutta se, miten se tehdään, menee sen minimin kautta. Emme tee mitään ylimääräistä, teemme vain sen, mitä on pakko tehdä.

Edustaja Modig nosti puurakentamisen, ja tässä nollaenergiarakentamisessa ministerin mukaan helpotetaan massiivipuorakentamista. Edustaja Modig nosti esille myös painovoimaisen ilmanvaihdon, ja tässä nollaenergialakiesityksessä on myös mahdollista edelleen rakentaa asunto tai talo niin, että siellä on painovoimainen ilmanvaihto, jos näin halutaan. Eli siinä suhteessa kansalaisten oikeuksia rakentaa puusta tai painovoimaisella ilmanvaihdolla ei rajoiteta. Mutta sen sijaan siellä pyritään nostamaan energiatehokkuutta, ja huomio sitten tästä elinkaariajattelusta on ihan aiheellinen. Ei ole todellakaan perusteltua, että talot rakennetaan niin, että ne pitää purkaa 40 tai 50 vuoden päästä, koska siinä mallissa siten menetetään kaikki ne säästöt, mitkä on saavutettu vuosien varrella.

18.43 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Oli ihan pakko käydä katsomassa ja hakemassa tämä ympäristövaliokunnan mietintö tästä asiasta, kun kuuntelin teidän keskusteluanne. Nythän meillä on tulevaisuudessa suuri haaste, kun meidän pitäisi seuraavan 15 vuoden aikana saada noin miljoona uutta esteetöntä asuntoa, jos me mietimme sitä, mitkä tarpeet meillä yhteiskunnassa on ikääntymisen ja sen puitteissa, että tavoitteena on, että ikääntyneet, vammaiset ja yleensäkin me ihmiset pystyisimme asumaan mahdollisimman pitkään kotona. Ja tähän ihan oleellisesti liittyy myös sitten näiden erilaisten korjausavustusten mahdollistaminen kaikille kansalaisille.

Punkt i protokollet PR 114/2016 rd

Nyt kysyisin, kun täällä on kuitenkin esimerkiksi edustaja Kiuru perehtynyt tähän asiaan vähän enemmän ja valiokunnan mietinnössä todetaan, että valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää mahdollisimman nopeasti korvaavan ratkaisuvaihtoehdon oikea-aikaisen ja tehokkaan tukimuodon luomiseksi sisäilmasta sairastuneiden vaikeimpien tilanteiden helpottamiseen, ja tämä ilmeisesti liittyy myös esteettömyyteen liittyviin kysymyksiin: kun tätä lakia on nyt valmisteltu, niin onko teillä tiedossa se, että tähän liittyvää korvaavaa lainsäädäntöä olisi tulossa, vai tarkoittaako tämä käytännössä sitä, että niitä esteettömyyteen liittyviä asumistarpeita ei pystytä saavuttamaan kuten tässä isossa kansallisessa hankkeessa on esitetty?

18.45 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa rouva puhemies! Edellinen puheenvuoro olisi parempi kohdistaa ministerille, mutta koska ministeri ei ole paikalla, niin vastaan. Mutta kun en osaa vastata, niin en osaa antaa siihen mitään järkevää vastausta — eli en tiedä, se on se vastaus.

Mutta toistan edelleen sen, että ongelma on huomioitu ja varmasti tämäkin keskustelu referoidaan ministeriössä ja se viesti on ihan aiheellinen, mikä täältä on mennyt eteenpäin. Ja kyllä valiokunta on sen kuullut ja ongelmat nähnyt, mutta siinä on juuri näitä reunaehtoja. Entinen laki oli monitulkintainen, hankala, ja sitten tulee näitä taloudellisia ongelmia. Se, mikä meillä oli olemassa, ei toiminut, ja nyt sitten tässä esityksessä ei löydetä sitä vastausta, mitä haetaan.

Tämä kysymys sitten täytyy esittää ministerille, tai voihan sen esittää vaikka kirjallisena kysymyksenä, että miten tästä eteenpäin, kun valiokuntakin on siihen viitannut. Saadaan sitten kaikki asiallinen vastaus ministeriltä.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.